

KPSS VATANDAŞLIK KİTAP LİSTESİ

KONU ANLATIM

1. Tablolarla KPSS Vatandaşlık Ders Notları - 4TYAYINEVİ → Toygar Çetin
2. Zihin Haritaları İle Anayasa Hukuku - 4TYAYINEVİ → Toygar Çetin (Çok yakında çıkacak!)
3. 2020 KPSS'nin Pusulası Anayasa Konu Anlatımı - Doğru Tercih Yayınları → Ali Koç
4. 2020 KPSS Vatandaşlık Konu Anlatımı Benim Hocam Yayınları → Esra Özkan Karaoğlu

SORU BANKASI

1. Tablolarla KPSS Vatandaşlık Soru Bankası - 4TYAYINEVİ → Toygar Çetin
2. Sorularla Vatandaşlık - 4TYAYINEVİ → Toygar Çetin
3. 2020 KPSS nin Pusulası Anayasa Soru Bankası - Doğru Tercih Yayınları → Ali Koç
4. 2020 KPSS Konsey Vatandaşlık Ders Notlu Tamamı Çözümlü Soru Bankası - Liyakat Yayınları → Umut Kerse
5. KPSS Vatandaşlık Soru Bankası - Hocawebde Yayınları → Emrah Vahap Özkaraca
6. Aşına KPSS Vatandaşlık Soru Bankası - İSEM Yayıncılık → İsmail Eryılmaz
7. 2020 KPSS Evveliyat Vatandaşlık Çözümlü Soru Bankası - İsem Yayıncılık → Özgür Özkınık
8. Benim Hocam KPSS Vatandaşlık Tamamı Çözümlü Soru Bankası 2020
9. 2020 KPSS Genel Kültür Bumerang Anayasa Tamamı Çözümlü Soru Bankası - Yediiklim Yayınları
10. 2019 KPSS Kozmik Oda Vatandaşlık Tamamı Çözümlü Soru Bankası

VATANDAŞLIK DENEMELERİ

1. 2019 KPSS Vatandaşlık Denemeleri 4T Yayınevi – TOYGAR ÇETİN (26 Deneme → 10 tanesi ayrıntılı çözümlü toplam 26 deneme)
2. Pegem 2019 KPSS Vatandaşlık 30 Deneme Çözümlü Pegem Akademi Yayınları

Toygar ÇETİN

KPSS 2020

**TEMEL
HUKUK BİLGİSİ**

**ANAYASA
HUKUKU**

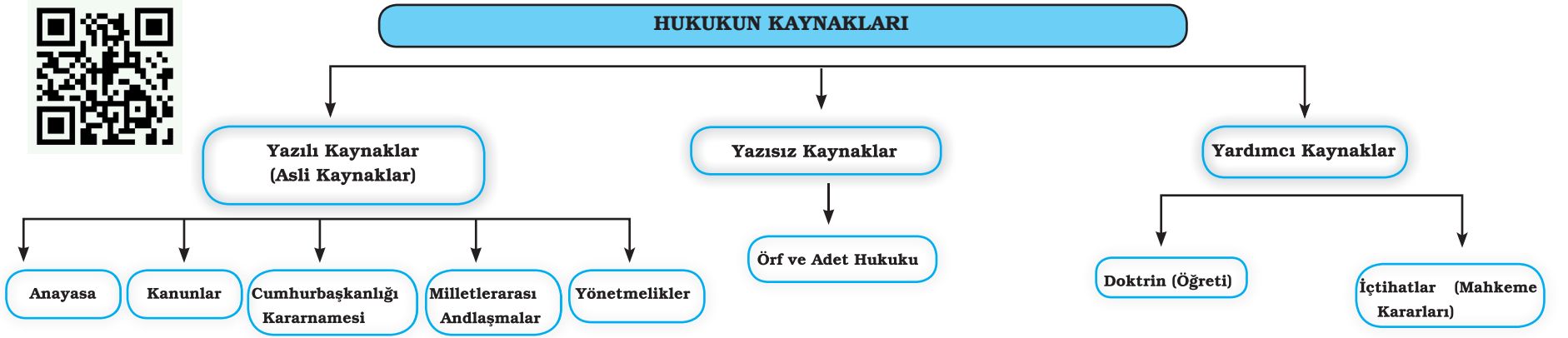
**İDARE
HUKUKU**

Lisans Öğrencileri İçin

TABLOLARLA KPSS VATANDAŞLIK DERS NOTLARI

→ Tamamı Tablolu, Bol Örnekli ve Kapsamlı Konu Anlatımı

CUMHURBAŞKANLIĞI HÜKÜMET SİSTEMİNE İLİŞKİN BÜTÜN DEĞİŞİKLİKLERİ İÇERMEKTEDİR.

I- YAZILI KAYNAKLAR

Normlar Hiyerarşisi:

- **Tanım:** Bir hukuk düzeninde bulunan yazılı kaynaklar rastgele bir sıralama içinde değil, hiyerarşik bir düzen içerisinde bulunurlar. Hukukun yazılı kaynaklarının ast-üst ilişkisi içerisinde olmasına **normlar hiyerarşisi** denir.

ANAYASA

Kanun = OHAL Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi = Milletlerarası Andlaşmalar

Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi

Yönetmelik

Genelge, Yönerge, Tebliğ, vb. idarenin adsız düzenleyici işlemleri

Anayasanın Üstünlüğü İlkesi:

- Yazılı kaynakların hiçbirisi **kendinden üstte bulunan bir norma** aykırı olamaz.
- Hiçbir normun en üstün norm olan anayasaya aykırı olamamasına "**anayasanın üstünlüğü ilkesi**" denir.
- **Örneğin:**
 - Bir yönetmelik ne bir Cumhurbaşkanlığı kararnamesine, ne de bir kanuna aykırı olamaz.
 - Benzer şekilde hiçbir kanun anayasaya aykırı olamaz.
- **Dikkat:** Kanunların, cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin **anayasaya uygunluğunu denetleyen** mahkeme Anayasa Mahkemesidir.
- Anayasanın üstünlüğü gerçek anlamda 1961 Anayasası ile benimsenmiştir. Dikkat: Genelge, tebliğ gibi idarenin adsız düzenleyici işlemleri anayasada düzenlenmez. Bu normların adları olmasına rağmen anayasada düzenlenmedikleri için bunlara idarenin adsız düzenleyici işlemleri denir.

BORCU SONA ERDİREN HALLER

Borcun ödenmesidir.

Örneğin: Mobilya aldınız. Bütün taksitleri ödediğiniz anda ifa gerçekleşmiş ve borç sona ermiş olur.

İfa

Alacaklının alacağından vazgeçmesidir. Yazılı şekilde olması gerekir.

Örneğin: Mobilyacıya son bir taksit borcunuz var. Mobilyacı size yazılı olarak son taksit borcunuzu ibra ettiğini söyledi. Borç sona erer.

İbra

Borçlunun eski borcu iptal ederek yeni borç ortaya çıkarmasıdır.

Örneğin: Ali, Veli'nin arabasının camını kırar. Ali'nin Veli'ye karşı haksız fiilden doğan bir borcu doğar. Fakat Ali, Veli ile anlaşır. Der ki "Ben araç lastiği satıyorum, sana 4 kişilik lastik vereyim sen bana dava açma". Burada Ali'nin borcu aslında haksız fiilden kaynaklanan bir borç iken, bu borç sona erdirmiş, başka yeni bir borç ortaya çıkarılmıştır.

Tecdit (Yenileme)

Alacaklı ile borçlu sıfatının aynı kişide birleşmesidir.

Örneğin: Bir şirketiniz var. Size borcu olan bir fabrikayı bütün borç ve alacaklarıyla satın alıyorsunuz. Bu durumda borçlu ve alacaklı aynı kişi olur. Sonuç olarak borç sona erer.

Birleşme

İki kişinin karşılıklı ve benzer borçlarını, birbirini karşıladığı oranda sona erdirmesidir.

Örneğin: Zeki'nin Metin'e de 20.000 TL, Metin'in ise Zeki'ye 30.000 TL para borcu vardır. Borcun vadesi geldiğinde borcun 20.000 TL'lik kısmı **takas edilir**. Metin yalnızca 10.000 TL'lik borcu ödeyecektir.

Takas

Sözleşmenin ifasından önce borçlunun sorumlu tutulamayacağı sebeplerle borcun ifasının imkânsızlaşmasıdır.

Mücbir sebep (yangın, doğal afet gibi durumlar) nedeniyle eşyaya zarar gelirse borç sona erer.

Örneğin: Satılan bisikletin müşterilatta çıkan yangında yanarak yok olması durumunda teslim borcu sona erer.

Kusursuz İfa İmkansızlığı

Her borcun zaman aşımı vardır. Eğer bu süre içinde borç ödenmezse, borç zamanaşımına uğrayacak ve alacaklının borcun yetkisi sona erecektir.

Dikkat: Zamanaşımı halinde borç bir eksik borç haline gelir. Borç sona ermez ama borcu ödemeyen taraf zamanaşımı def'ini ileri sürerek ödemekten kaçınabilir.

Eğer özel düzenleme yapılmamışsa, her borç için zaman aşımı süresi **10 yıldır**. Zamanaşımına uğrayan her borç eksik borç haline gelir.

Eksik Borç: Hukuk önünde ileri sürülmesi mümkün olmayan borçlara eksik borç denir.

Örneğin: Kumar veya bahisten doğan borçlar, hayır amaçlı verilen paralar.

Örneğin: Ali, Veli'ye 1000 TL borç verir. Fakat verdiği bu borcu bir yere yazmadığı için unuttur. 12 yıl sonra bir muhabbet esnasında Veli'nin kendisine borcu olduğunu hatırlar. Bu durumda Veli'nin borcu zamanaşımına uğramıştır.

Zamanaşımı

1. Madde: Devletin Şekli

- Türkiye Devleti bir Cumhuriyettir.

2. Madde: Cumhuriyerin Nitelikleri

- Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devletidir.
 - Şifre: **SALİH BCD**
 - S**osyal Devlet → İlk kez 1961 Anayasası ile düzenlendi.
 - A**tatürk Milliyetçiliğinde Bağlı Devlet → İlk kez 1982 Anayasası ile düzenlendi.
 - L**aik Devlet → İlk kez 1961 Anayasası ile düzenlendi.
 - İ**nsan Haklarına Saygılı Devlet → İlk kez 1982 Anayasası ile düzenlendi.
 - H**ukuk Devleti → İlk kez 1961 Anayasası ile düzenlendi.
 - B**aşlangıç Hükümlerine Bağlı → İlk kez 1961 Anayasası ile düzenlendi.
 - C**umhuriyetçilik → İlk kez 1937 değişikliği ile düzenlendi.
 - D**emokratik Devlet → İlk kez 1961 Anayasası ile düzenlendi.

3. Madde: Devletin bütünlüğü, Resmi dili, bayrağı, milli marşı ve başkenti

- Türkiye Devleti, ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütündür. → Üniter devlet anlayışını ifade eder.
- Dili Türkçedir.
- Bayrağı, şekli kanununda belirtilen, **beyaz ay yıldızlı al bayraktır.**
- Milli marşı "**İstiklal Marşı**"dır.
- Başkenti Ankara'dır.

4. Madde: Değiştirilemez Hükümler

- İlk 3 madde değiştirilemez ve değiştirilmesi dahi teklif edilemez.
- **Dikkat:**
 - Değiştirilemez maddeye yer vaeren ilk anayasa 1924 Anayasasıdır.
 - 1924 ve 1961 Anayasalarında **yalnızca 1. madde** değiştirilemez niteliktedir.

5. Madde: Devletin temel amaç ve görevleri

- Devletin temel amaç ve görevleri, Türk milletinin **bağımsızlığını ve bütünlüğünü**, ülkenin **bölünmezliğini, Cumhuriyeti ve demokrasiyi korumak**, kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmaktır.

Yasaya saygı ilkesi

- Devletin koymuş olduğu kurallara vatandaşların saygı göstermesi hukuk devletinin önemli gereklerinden birisidir.
- Bireyler hem yasaları bilmeli hem de yasaya saygı göstermelidir. Kanunları bilmemek mazeret sayılmaz!!!

İDARENİN YARGI YOLU KAPALI İŞLEMLER

- **OHAL döneminde çıkartılan Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine karşı** yargı yolu **kapalıdır**.
- Olağan dönemde çıkartılan Cumhurbaşkanlığı kararnamesine karşı Anayasa Mahkemesine iptal davası açılabilir.
- **Dikkat:** 2017 anayasa değişikliği öncesinde **Cumhurbaşkanının tek başına aldığı kararlara karşı** yargı yolu kapalıydı. Cumhurbaşkanının kararlarına karşı yargı yolu **2017 anayasa değişikliği ile açılmıştır**.
- **Dikkat:** Cumhurbaşkanı kararlarına karşı **Danıştay'a iptal davası açılması** mümkündür.
- **Hakimler ve Savcılar Kurulu Kararlarına karşı** yargı yolu **kapalıdır**.
- **Bu kuralın tek istisnası:** HSK'nın meslekten çıkarma kararlarına karşı yargı yolu açıktır!
- Bu düzenleme 2010 anayasa değişikliği ile yapılmıştır.
- Yüksek Askeri Şüra'nın
 - **terfi işlemleri** ile
 - **kadrosuzluk nedeniyle emekliye ayırma kararlarına karşı** yargı yolu **kapalıdır**.
- **Dikkat:** YAŞ'ın kararlarına kural olarak yargı yolu açıktır. Sadece terfi işlemleri ile kadrosuzluk nedeniyle emekliye ayırma kararlarına yargı yolu kapalıdır.
- Bu düzenleme 2010 anayasa değişikliği ile yapılmıştır.
- Yüksek Hakem Kurulu kararları kesindir.
- Grev ve lokavtın **yasaklandığı hallerde veya ertelendiği durumlarda** erteleme sonunda, uyuşmazlık **Yüksek Hakem Kurulunca** çözülür.
- Kamu Görevlileri Hakem Kurulu Kararları kesindir.
- **Toplu sözleşme yapılması sırasında** uyuşmazlık çıkması halinde taraflar **Kamu Görevlileri Hakem Kuruluna başvurabilir**.
- Spor Federasyonu Tahkim Kurulu Kararları kesindir.
- Spor federasyonlarının **spor faaliyetlerinin yönetimine ve disiplinine ilişkin kararlarına karşı** ancak **zorunlu tahkim yoluna** başvurulabilir
- Türk Silahlı Kuvvetlerinin disiplin cezalarına karşı yargı yolu kapalıdır.
- Usulüne göre yürürlüğe girmiş milletlerarası andlaşmalara karşı yargı yolu kapalıdır.
- Anayasa Mahkemesine iptal gerekçesi ile dava açılmaz.

ARA SEÇİMLER

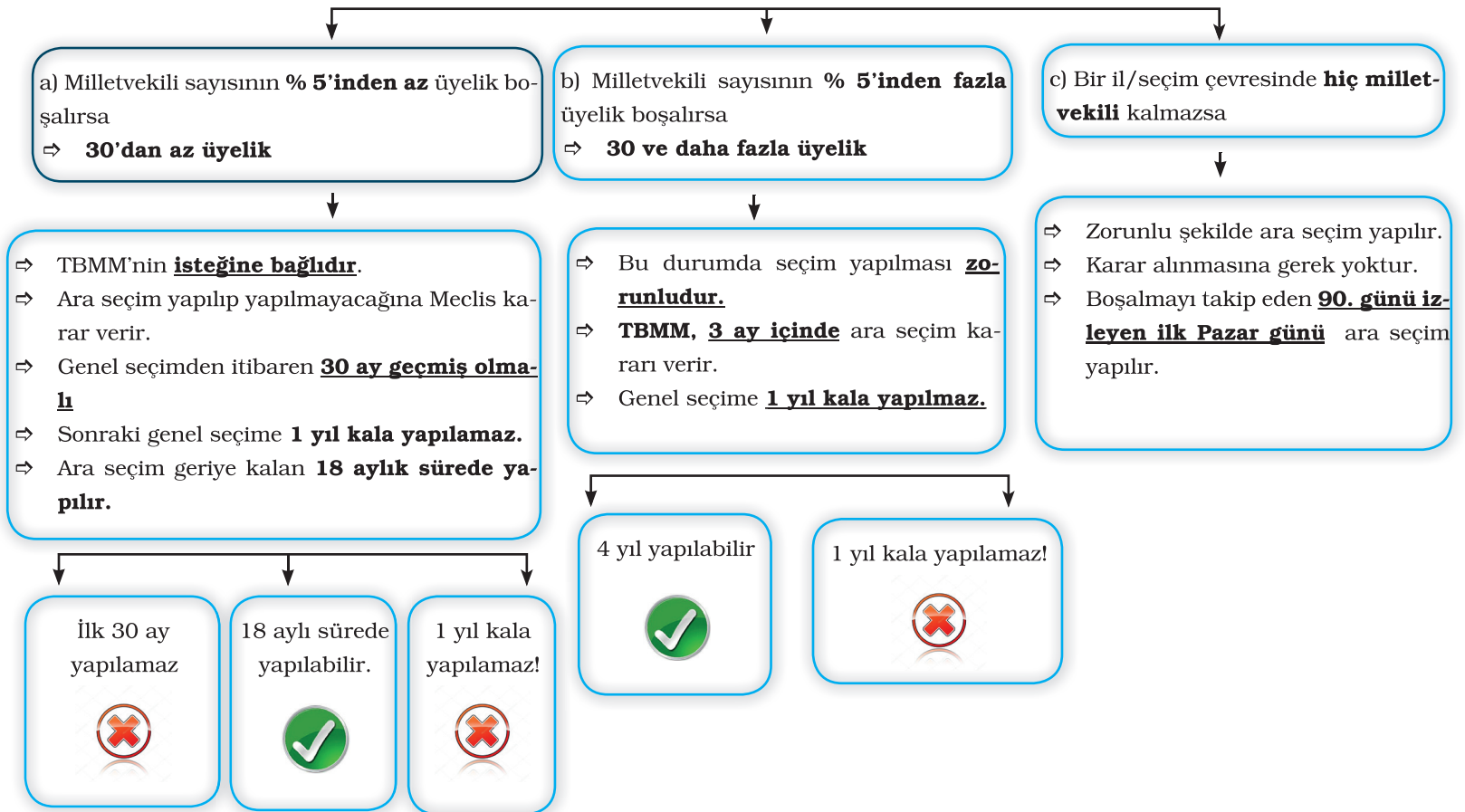
Tanım: TBMM üyelerinden boşalma olması halinde yapılan seçimdir.

Dikkat: Seçimler sadece boşalan ilde veya seçim bölgesinde yapılır.

⇒ **Önemli kural:** Ara seçimler kural olarak, bir yasama döneminde bir defa yapılır.

⇒ **Önemli kural:** Kural olarak genel seçimlere 1 yıl kala ara seçim yapılamaz.

Dikkat: Yukarıdaki 2 kurala bağlı olmaksızın, bir il veya seçim çevresinde hiç milletvekili kalmazsa ara seçim yapılır.

Siyasi Parti Grupları

Dikkat: Siyasi partiler, **en az 30 kişi tarafından** kurulan kişi topluluğu olan tüzel kişilerdir.

Dikkat: Siyasi parti grupları ise, **en az 20 milletvekili tarafından** kurulabilir. Meclis'te en az 20 milletvekili bulunan siyasi partiler siyasi parti grubu kurma hakkına sahiptir.

Dikkat: İçtüzük hükümleri, siyasi parti gruplarının, Meclisin bütün faaliyetlerine üye sayısı oranında katılmalarını sağlayacak yolda düzenlenir.

Dikkat: 1961 Anayasasında siyasi parti grubu kurulabilmesi için en az 10 milletvekili gerekmektedir.

Siyasi Parti Gruplarına Tanınan Yetkiler

- Cumhurbaşkanlığına aday göstermek
- Genel görüşme isteme
- Meclis araştırması isteme
- Kapalı oturum isteme
- Meclis çalışmalarına ve komisyonlarına üye sayıları oranında katılırlar.

Yapamayacakları İşlemler

- TBMM Başkanlığına **aday gösteremez**.
- **Meclis soruşturması hakkında** görüşme yapamaz ve karar alamazlar. (İçtüzükte getirilmiş bir sınırlama)
- **Yasama dokunulmazlığı hakkında** görüşme yapamaz ve karar alamazlar.
- **Kişisel Verilerin Korunması Kurulu ile RTÜK üye** seçimine ilişkin görüşme yapamaz ve karar alamaz. (İçtüzükte getirilmiş bir sınırlama)

TBMM'nin Görevleri

Yasama Görevleri

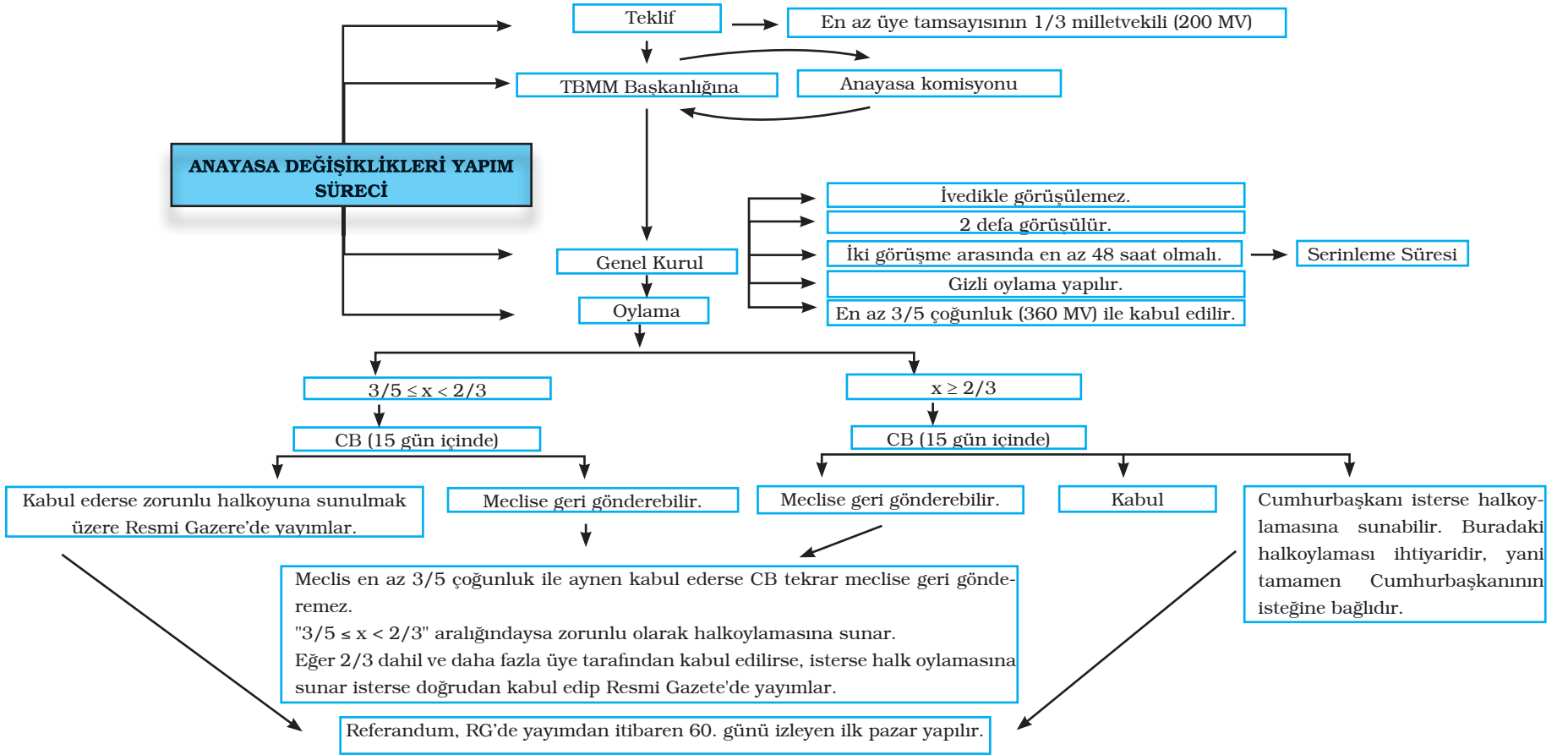
- Kanun çıkarmak
- Anayasa değişikliği yapmak
- Bütçe/ Kesin Hesap Kanunu çıkarmak
- Para basılmasına karar vermek
- Genel ve özel af ilanına karar vermek
- Milletlerarası andlaşmaların onaylanmasını uygun bulmak

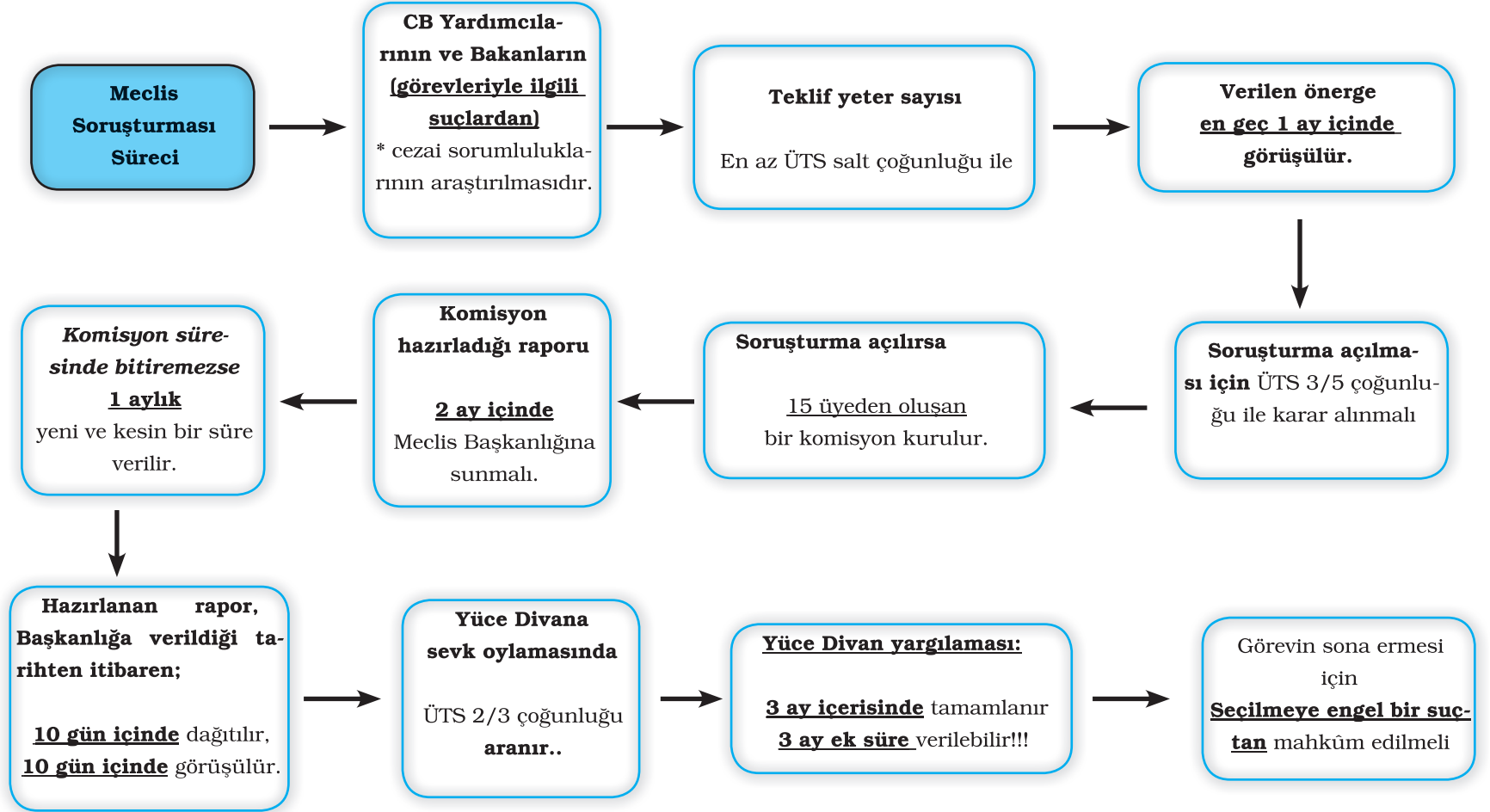
Yürütmeye Yönelik Görevler

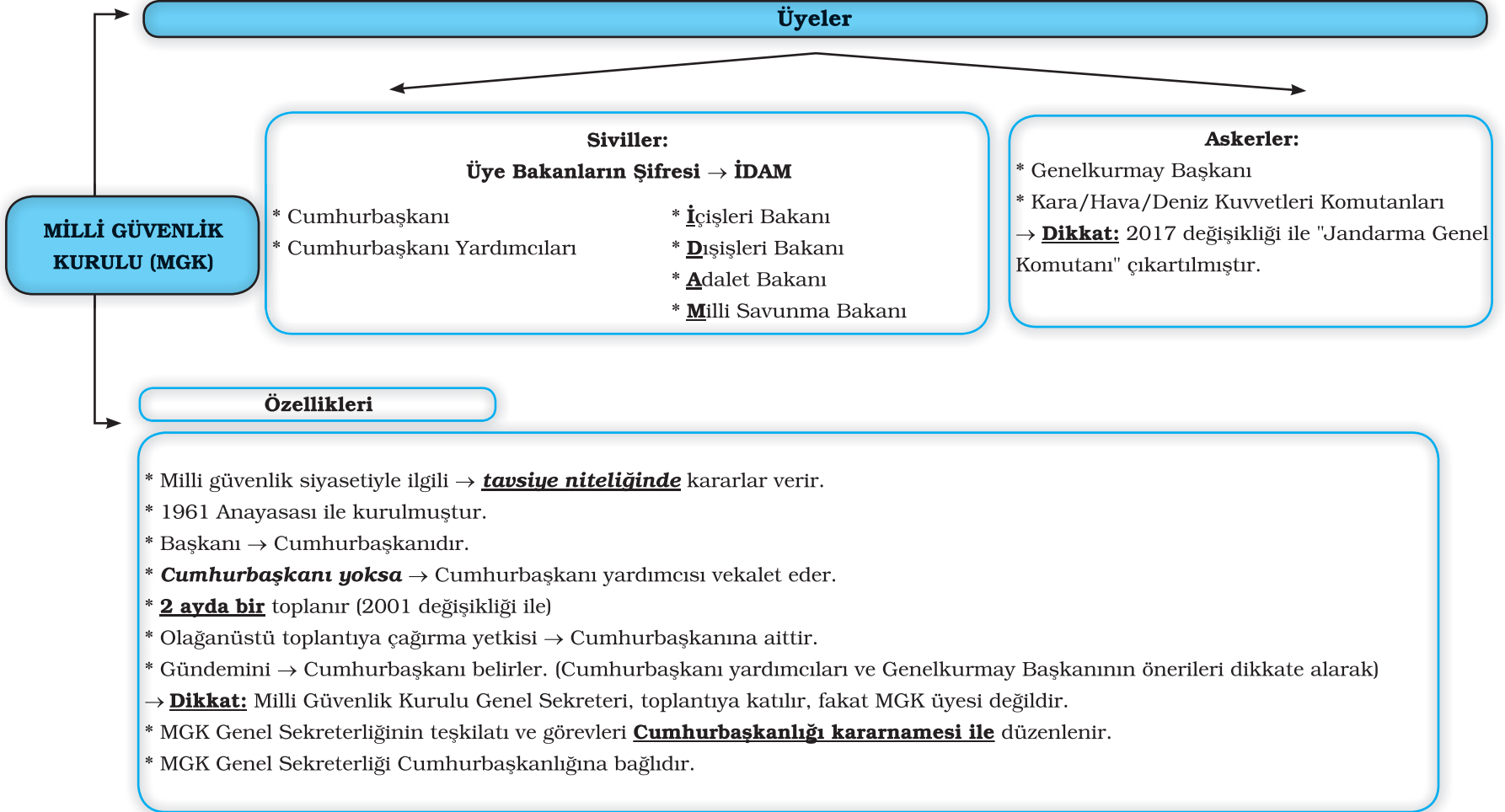
- Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanları denetlemek
- Savaş ilanına karar vermek
- OHAL'in onaylanması/uzatma
- TSK'nın yurtdışına gönderilmesi (Tezkere)

Seçim Görevleri

- Meclis Başkanı seçmek
- Kamu Baş Denetçisi seçmek
- AYM'ye üye seçmek
- Sayıştay Başkan ve üyelerini seçmek
- RTÜK üyelerini seçmek
- HSK'ya üye seçmek

HAKİM VE SAVCILAR KURULU

- İlk defa **1982 Anayasası ile** düzenlenmiştir.
- 2017 değişikliği öncesinde adı Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu idi.
- HSK bir mahkeme değil, bir yargısal kuruluştur!

13 ÜYE

- **Kurulun Başkanı:** Adalet Bakanıdır.
- **Kurulun Doğal Üyesi:** Adalet Bakanlığı İlgili Yardımcısı (**Anayasaya göre** → müsteşarı)

CB TARAFINDAN SEÇİLEN ÜYELER (4 ÜYE)

TBMM TARAFINDAN SEÇİLEN ÜYELER (7 ÜYE)

3 üyesi

Adli yargı hâkim ve savcılar
arasından

1 üyesi

İdari yargı hâkim ve savcılar
arasından

3 üyesi

Yargıtay üyeleri arasından

1 üyesi

Danıştay üyeleri arasından

3 üyesi

Öğretim Üyeleri ile
Avukatlar arasından

TBMM'de HSK Üye
Seçim Süreci

→ TBMM, **Karma Komisyon** tarafından belirlenen adaylar arasından her bir üye için, **ayrı ayrı gizli oyla** seçim yapar.

→ Seçim süreci, üyelerin göre süresinin dolmasından önceki **30 gün içinde** tamamlanır.
→ Üyeler **4 yıl** için seçilir. Süresi biten üyeler **bir kez daha** seçilebilir.

1. Tur:

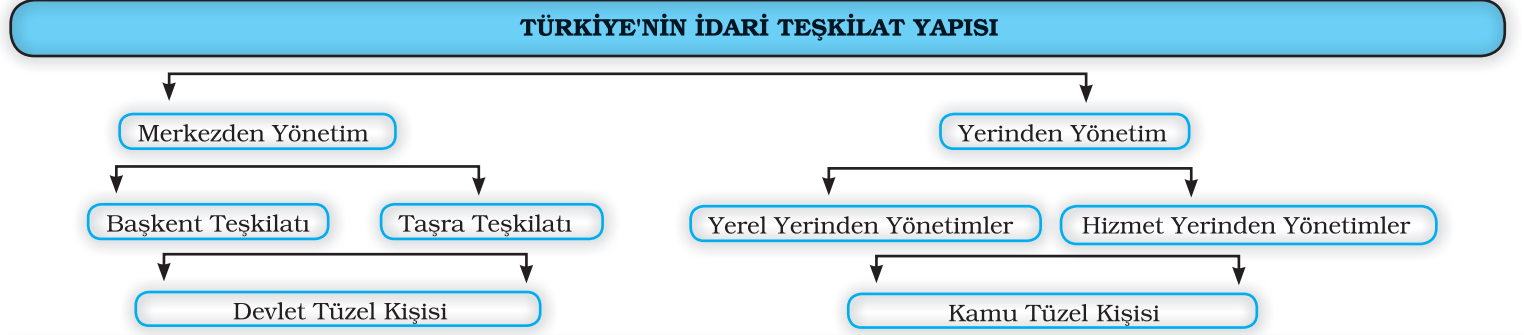
Üye tam sayısının 2/3 çoğunluğu
(**En az 400 Milletvekili**)
sonuçlanmazsa →

2. Tur:

Üye tam sayısının 3/5 çoğunluğu
(**En az 360 Milletvekili**)
sonuçlanmazsa →

3. Tur:

En çok oy alan iki aday arasında **AD ÇEKME USULÜ İLE**

**ÖNEMLİ
BİLGİLER**

- İdarenin kuruluş ve görevleri, **merkezden yönetim ve yerinden yönetim esaslarına** dayanır.
- **Merkezden yönetim birimleri**, ülkenin tek elden yönetilmesini sağlayan ve ülkenin yönetilmesi ile ilgili esas kararları alan ve uygulayan birimlerdir. Ülkenin yönetimi ve kamu hizmetlerine ilişkin asıl kararlar bu birimler tarafından alınır ve uygulanır.
- **Başkent teşkilatında yer alan birimler**, ülkenin yönetilmesi ile ilgili asıl kararları alır.
→ **Örneğin:** Cumhurbaşkanı ya da Bakanlıklar ülke yönetimi ve kamu hizmetleri ile ilgili önemli kararlar alırlar.
- **Taşra teşkilatında yer alan birimler** ise, başkentten almış olduğu kararları uygulayan birimlerdir.
→ **Örneğin:** Milli Eğitim Bakanlığının aldığı kararı, Ağrı ilinde Vali ve valinin emrinde çalışan İl Millî Eğitim müdürü uygular.
- **Yerinden yönetim kuruluşları ise**, yerel ortak ihtiyaçlar konusunda ve uzmanlık gerektiren konularda kamu hizmetlerinin götürülmesi için oluşturulmuş özel bütçeye, mali özerkliğe ve ayrı kamu tüzel kişiliğine sahip olan birimlerdir.
- **Yerel yerinden yönetim kuruluşları**, mahalli müşterek ihtiyaçların karşılanması için oluşturulan birimlerdir.
→ **Örneğin:** Belediyeler, belde halkının ulaşım, su, park, yol, çöplerin toplanması vb. ortak ihtiyaçlarını karşılamak için oluşturulmuş yerel yerinden yönetim kuruluşlarıdır.
- **Hizmet yerinden yönetim kuruluşları**, uzmanlık gerektiren konularda hizmet sunmak amacıyla oluşturulmuş ayrı kamu tüzel kişiliğine sahip birimlerdir.
→ **Örneğin:** Üniversiteler, eğitim alanında uzmanlaşmayı sağlamaya yönelik hizmet sunan bir hizmet yerinden yönetim kuruluşudur.
- Dikkat:** Merkezden yönetim birimleri, genel idarenin içerisinde yer alırlar ve kural olarak hepsi **devlet tüzel kişiliğine** sahiptirler. Yani bu birimlerin hepsi kararlarını devlet tüzel kişiliği adına alırlar.
- Dikkat:** Yerinden yönetim kuruluşları ise hizmet götürme amacıyla kurulduğu ve özel bütçe ve mali özerkliğe sahip olduğu için, bütün yerinden yönetim kuruluşlarının ayrı birer **kamu tüzel kişiliği** vardır.

YERİNDEN YÖNETİM

→ Mahalli idareler; **il, belediye veya köy** halkının **mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere** kurulur.

Dikkat: Burada bahsedilen il özel idaresidir.

Dikkat: Mahalle, bir yerel yerinden yönetim kuruluşu değildir. Mahallelerin, kamu tüzel kişiliği yoktur.

→ Mahalli idarelerin **kuruluş usulü ve görevleri ile yetkileri**, yerinden yönetim ilkesine uygun olarak **kanunla** düzenlenir.

→ Mahalli idarelerin karar organları **halk tarafından seçilerek** oluşturulur.

Dikkat: Mahalli idarelerin organı olan **Meclisler, en üst karar organıdır** ve kural olarak halk tarafından seçilirler.

Örneğin: İl Genel Meclisi, Belediye Meclisi ve İhtiyar Heyeti en üst karar organıdır ve üyeleri halk tarafından seçilir.

Dikkat: Mahalli idarelerin karar organı olan **Meclislerin başındaki kişiler, yürütme organıdır.**

Örneğin: Vali, Belediye Başkanı ve Muhtar yürütme organıdır. Vali, haricindeki yürütme organları halk tarafından seçilir.

Dikkat: Mahalli idarelerin organı olan encümenler, danışma organı ve ikincil karar organıdır.

Örneğin: İl Daimi Encümeni ve Belediye Encümeni, danışma ve ikincil karar organıdır. Üyeleri halk tarafından seçilmez!

→ Mahalli idareler, özel bütçeli ve mali özerkliğe sahip **kamu tüzel kişileridir.**

→ Mahalli idarelerin seçimleri, **5 yılda** bir yapılır.

→ Kanun, büyük yerleşim merkezleri için özel yönetim biçimleri getirebilir.

Dikkat: Bu amaçla **büyükşehir belediyeleri** kurulmuştur. Kanunla kurulan Büyükşehir Belediyeleri Anayasada düzenlenmez.

→ Mahalli idarelerin belirli kamu hizmetlerinin görülmesi amacı ile, kendi aralarında **Cumhurbaşkanının izni ile** birlik kurmaları mümkündür.

Örneğin: Marmara Belediyeler Birliği, özellikle çevresel konularda faaliyet gösteren bir mahalli birliktir.

